

JURYRAPPORT

FENTENER VAN VLISSINGEN CULTUURPRIJS 2019 ROBBIE CORNELISSEN

Het bestuur van het Fentener van Vlissingen Fonds heeft met groot genoegen besloten om de Fentener van Vlissingen Cultuurprijs 2019 toe te kennen aan Robbie Cornelissen.

Dit jaar betreft het een prijs in de categorie beeldende kunst. Robbie Cornelissen past als geen ander in deze categorie. Maar tegelijkertijd overstijgt hij deze discipline; hij verbindt de tekenkunst met architectuur, met cinema en meer. Cornelissen is een kunstenaar die de essentie van de tekenkunst op een unieke wijze heeft weten vorm te geven. Concept, intuïtie en proces zijn daarbij onlosmakelijk met elkaar verbonden. Cornelissen is bovendien een genereuze persoonlijkheid die een bijzondere bijdrage aan het Utrechtse kunstklimaat heeft geleverd en dit, en dat hopen wij van ganser harte, nog lange tijd zal blijven doen.

(Maar) Is tekenkunst, de oorsprong van alle kunsten, nog wel relevant in deze high tech cultuur? Robbie Cornelissen bewijst dat tekenkunst niets aan actualiteit heeft ingeboet. En dat is niet alleen omdat zijn werk onlangs prominent aanwezig was op het muziekfestival *Le Guess Who*. Cornelissens artistieke proces beperkt zich niet tot het voltooien van een tekening. Integendeel. Zo vormt tekenen bij hem onder andere de basis voor tal van animatiefilms. Ze bewijzen hoe geschikt tekenen als medium is om gedachten te visualiseren, en hoe het in zijn directheid het intuïtieve moment met een conceptuele werkwijze kan verbinden. Juist daarin ligt de betekenis van tekenkunst in het huidige post-digitale tijdperk. Cornelissen heeft het tekenen als het ware vertaald naar een ander niveau. Hij is daarin niet enkel een inspirator voor zijn tekencollega's, maar zeker ook voor andere kunstenaars én beschouwers, makers én liefhebbers, doeners én denkers, in Utrecht en ver daarbuiten.

Cornelissen studeerde, na een kort uitstapje naar de architectuur, aanvankelijk biologie. Het wetenschappelijke veld was voor hem echter veel te statisch en te begrensd. Hij besloot naar de Rietveld Academie in Amsterdam te gaan, waar hij in 1987 afstudeerde. Sindsdien presenteert hij zijn werk in binnen- en buitenland. Ik noem hier onder andere het Gemeentemuseum Den Haag, het Centraal Museum Utrecht, de Biënnale van Lyon en tentoonstellingen in Beijing tot aan New York.

Zijn loopbaan als kunstenaar nam een belangrijke wending toen hij het tekenen als autonoom medium centraal stelde. Niet alleen het ambachtelijke karakter van zijn monumentale tekeningen en de rol van het tekenen in animatiefilms speelt daarbij een rol. Vooral in de wijze waarop Cornelissen vanuit de tekenkunst andere disciplines onderzoekt, gebruikt en ook weer loslaat, ligt zijn vernieuwende bijdrage. Hier ligt de sleutel tot de discipline-overschrijdende kwaliteit van zijn werk.

Zijn grote voorbeeld is William Kentridge. Diens monumentale, door muziek gedragen *Gesamtkunstwerken* inspireerden Cornelissen rond 2000 tot zijn eerste experimenten met animaties. Later voegde hij daar ook 3D animaties aan toe met als voorlopig hoogtepunt *The Labyrinth Runner* uit 2009. Dit werk toont ook zijn niet aflatende fascinatie voor binnen- en buitenwerelden, bewuste en onderbewuste zijnstoestanden.

Meer recent heeft bij Cornelissen de händeling van het tekenen opnieuw zijn aandacht opgeëist. Hij besloot het digitale domein (tijdelijk) te verlaten om de nonchalance van het tekenen weer alle kans te geven. En juist daarin ligt wederom de vernieuwende en conceptuele kracht van zijn werk. Dat werd bijvoorbeeld zichtbaar in de wijze waarop hij assistenten, studenten en soms ook bezoekers liet meewerken aan de realisatie van een enkele tekening. Zo maakte hij in de zomer van 2013 voor *Call of the Mall* gedurende vijf weken in een paviljoen op het NS Station Utrecht Centraal een monumentale tekening.

In andere wand vullende tekeningen van architectonische ruimtes als bibliotheken, wachtkamers, fabriekshallen en winkelcentra speelt hij bewust met steeds wisselende perspectieven, overgangen en verbindingen van binnen- en buitenruimte. Cornelissen schept een eigen wereld waarin de kijker uitgenodigd wordt zijn universum te betreden. Zijn tekeningen hebben kwaliteiten die aansluiten op de actualiteit van de hedendaagse kunstpraktijk en die ver voorbij de tekenkunst reiken.

Transities, tussen disciplines, tussen binnen- en buitenwereld, fysieke en mentale ruimtes, dat is wat hem drijft. Hij begint met een nadrukkelijk uitgangspunt. Maar daar blijft het niet bij. In zijn werkwijze is het proces altijd belangrijker. Zodanig dat de spelregels tussentijds telkens kunnen worden aangepast. Elke keer weer begint hij een nieuwe exercitie om de vrijheid te kunnen proeven. Het is een feest om te zien hoe hij dit principe ook gebruikt in de door hem samengestelde tentoonstelling *Line Up*, die vandaag voor het laatst te zien is in het Centraal Museum. Tekenend blijkt in het post digitale tijdperk een allesbehalve achterhaalde discipline. Het medium is springlevend, open, scherp en intens menselijk.

Robbie Cornelissen ontvangt de Fentener van Vlissingen Cultuurprijs 2019 als blijk van waardering voor zijn bijzondere oeuvre en inspirerende bijdrage aan het internationale, nationale én Utrechtse kunst- en cultuurklimaat. De prijs is een bedrag van 25.000 EURO. Een bedrag waarvoor geen tegenprestaties worden verlangd. Maar stilletjes hoopt het bestuur natuurlijk dat het hem in staat stelt ons allemaal opnieuw te verrassen met prikkelende nieuwe werken en projecten.

(Uitgesproken door Ine Gevers, bestuurslid van het Fentener Van Vlissingen Fonds, op 18 november 2018).